

VILÁGVÉGÉN BALRA

BEVEZETŐ A *FORDULAT* 12. SZÁMÁHOZ

A radikális baloldal egyik nagy *politikai* reménysége volt a 2000-es évekkel erőre kapó globalizációkritikai mozgalom. E sorok írójának Genova után egy kommunista aktivista még VHS-en mutatta meg azokat a felvételeket, amelyeken beazonosíthatatlan figurák dobálnak épületeket, égetnek zászlókat, bontják a *polgári* demokrácia szimbolikus intézményeit, rombolják a spektakulum őket és „lázadásait” megörökítő csápjait. Ültem a széken, néztem a képeket, melyek *tartalmi* üressége szinte teljes egészében megegyezett az állítólagosan manipulált média beszámolóival. A különbség annyi volt, hogy míg az utóbbi rombolásról, az előbbi jogos és indokolt lázadásról beszélt.

Magyarországon a közvélemény szemében ezek a képek jelentették a globalizációkritikát. Ezzel párhuzamosan minden egyes globkrit előadás, fanzin, tanulmány azzal vette kezdetét, hogy a globalizációkritika, alterglobalizáció, globalizációellenesség szubsztanciális különbségét leírja és szemléltesse, mielőtt a Black Bloc államellenes, minden egyes országban a közösségi normákat sértő hullámszámaival és Molotov-koktéjjaival kerülne azonosításra a „Lehet más a világ” krédója.

A 2000-es évekkel egyre aktívabb, a mozgalmokutatás új hullámát elindító, illetve a politikatudomány kutatási területeiből egyre nagyobb szeletet kihasználó globalizációkritika, illetve politikai projektjei napjainkra azonban mintha kifulladásra látszanának. Holott korábban az új világ hírnökeiként hirdették őket, Szalai Erzsébet az új szocialista alternatíva előfutárait látta a céljaiban, „tagságában” és javaslataiban heterogén szerveződésben.

A „mozgalmak mozgalma” a Világvége utca 0. szám alatt született, azaz amikor már „semmi” sem volt tartható, amikor már „minden” elszabadult. Volt egy radibál hit azt illetően, hogy a kapitalizmus permanens válsága és „önpusztítása”, az ökológiai katasztrófa holnapi bekövetkezése, a fogyasztói manipuláció „mindenkit” elárasztó termékei, az *én* olcsó kiárúsítása (és így tovább) elhozza majd a világ *balra* fordulását. Ezt a hitet a globalizációkritika egésze nem osztotta, és a radibál ideológiai túlfűtöttsége nem is igazolódott be. A jelenkori globalizációkritika tudáskonceptiója jóval cizelláltabb, mint a kommunista ideológia, korunk és/vagy a modernitás ellentmondásaira jóval inkább tekintettel van, mint a *tőkén túli világ* keresői.

A *Fordulat* 12. száma arra kérdésre keresi a választ, hogy a globkrit felívelést követő hanyatlás időszakát egy még tartósabb mozgalmi recesszió vagy a 2.0 mozgalmiság „története” követi-e majd. Donatella della Porta fontos tanulmányában a globális igazságossági mozgalmat, a demokrácia hagyományos részvételi modelljeit a megfelelő kommunikációra és a deliberációra való törekvéssel meghaladni kívánó hálózatok hálózataként írja le. Ennek a törekvésnek a szervezeti „próbáját”, kopenhágai állomását Csurgó Dénes tanulmányában követhetjük nyomon az ENSZ Klímacsúcs kapcsán. Mikecz Dániel a mozgalmi recesszió okaira ad választ, a globalizációkritikus mozgalmat érintő demobilizációs tényezőket vizsgálva.

A *Fordulat* globalizációkritikai blokkját egy válságtanulmány zárja, de előrebocsátjuk, hogy a zajló pénzügyi válsággal későbbi számainkban még foglalkozunk. Ezúttal Murray E. G. Smith szerkesztett előadását közöljük, mely 2008. november 12-én hangozott el a Brock Universityn.

Bár a világvégi idők késnek, a posztkolonializmus paradigmája már aktuális, melynek a *Fordulat* két tanulmány révén ad teret. Ilan Kapoor a függőségi elmélet és a posztkolonializmus megközelítéséről, illetve egymással folytatott vitáiról értekezik, míg David Slater a globális és a posztkoloniális közötti kapcsolat felrajzolásával különböző utakat kíván nyitni a politikáról és kultúráról való kortárs gondolkodás előtt.

Nem is egy *Fordulat* számról beszélénk, ha nem esne részletesen is szó benne Marxról. Ezúttal Gedeon Péter recenzióját közöljük, melyet Jonathan Joseph *Marxism and Social Theory* címet viselő, 2006-os könyvéről írt.

Szemben a radiballal a globalizációkritika és a *Fordulat* 12. száma nem hirdeti a világvégét, ahonnan majd csak egy „erős” balra húzással lehetne elmozdulni. Nem a *bal* mértéke, hanem a kiút keresése a döntő. Könyvtárra pedig az „új világban” is szükség lesz. A *Fordulat* 12. száma annak lehet majd egy darabja.

Böcskei Balázs